

Beretn. ang. Nordisk Råds 15. og 16. session 1967 og 1968.

Samarbejde i Kennedyrunden.

En yderligere kendsgerning, som spillede en vigtig rolle i generaldebatten, var de nordiske landes overenskomst af november 1966 om samlet opræden under den afsluttende fase af Kennedyrunden under ledelse af en fælles chefforhandler, den svenske diplomat Nils Montan. I forbindelse med denne forenede nordiske aktion var det blevet oplyst, hvilken stor betydning det nordiske marked har som importør. Mens De Seks i 1965 eksporterede for 2.364 millioner dollars til Storbritannien og for 3.900 millioner dollars til USA og Canada tilsammen, solgte de for 4.448 millioner dollars til de fire nordiske EFTA-lande under ét.

Såvel den afgående præsident i sin åbningstale som den nyvalgte i sin tiltrædelsestale pegede på denne baggrund for sessionen og understregede betydningen af de forhandlinger, som skulle føres på denne. Hartling henviste således til, at Kennedyrundens skæbne skulle afgøres i de nærmest følgende uger, og til, at Storbritannien sikkert ville have truffet sin beslutning om ansøgning eller ikke-ansøgning inden næste råds-session. Han opfordrede derfor rådets medlemmer til at tale åbent ud med hinanden om den holdning, de nordiske lande burde indtage, når de blev „uafviseligt stillet over for kravet om at tage de politiske beslutninger“. Han karakteriserede situationen således:

„Efter de mange undersøgelser og udredninger, som eksperterne har foretaget, står det øjeblik nu for døren, hvor vi må gøre os klar til at træffe afgørelserne. Den problematik, de enkelte nordiske lande her stilles over for, er velkendt af alle i denne sal. Men er der nogen af os, der ikke vil anse det for den lykkeligste løsning, om vi alle kunne følge den samme vej? Vil det ikke af det overvældende flertal i vore folk føles som en ulykke, om Norden skal splittes i sit forhold til den verdensdel, vi alle tilhører?“

Samarbejde under EEC-forhandlingerne.

Debatten indledtes af formanden for den svenske rådsdelegation, höger-manden Leif Cassel, som fremhævede betydningen af, at de nordiske enhedsbestræbelser, takket være den gennem EFTA tilvejebragte toldfrihed for industrivarer, har „fått den fasta förankring i verkligheten som vi tidigare sak-

nade, och därmed har nordiska enhetssträvanden blivit på ett helt annat sätt respekterade även av det praktiska livets män.“

Det afgørende problem, som man ved denne råds-session burde begynde at tage fat på, var spørgsmålet om mulighederne for, at de nordiske stater kunne samarbejde ved de kommende forhandlinger med EEC. Opgaven var at overvinde alle de kræfter, som drager de nordiske lande fra hinanden. Løste man ikke denne opgave nu, kunne den ulykke indtræffe, at der rejstes en skarp toldgrænse ned gennem Norden, hvorved alt det nordiske samarbejde, som tålmodigt var bygget op, ville blive ødelagt.

Leif Cassel mindede ikke blot om vanskelighederne. Han pegede også på den forhandlingsstyrke, Norden rådede over, når det forenede sine kræfter: „Sammanslutna till en enhet är de nordiska länderna en högst respektabel ekonomisk faktor, större kunder till EEC än USA och betydligt större än England . . . De gemensamma förhandlingarna i Kennedyrundan visar klart vilken skillnad som har inträffat sedan det ögonblick vi beslöt oss för att hålla ihop. Vi står inte längre med hatten i hand långt bort i väntrummet.“

Cassel anbefalede derfor, at man udnyttede erfaringerne fra Kennedyforhandlingerne til at opbygge et stærkt fælles forhandlingsinstrument, „för att klart och entydigt demonstrera för all världen att de nordiska staterna i dessa ting brottsligen, lojalt och fast kommer att stå vid varandras sida och kämpa skuldra vid skuldra“. Et første skridt i denne retning ville være omgående at nedsætte en arbejdsgruppe af de nordiske ambassadører ved EEC-kommisionen i Bruxelles. Samarbejdet burde udformes efter mønsteret fra Kennedyrunden.

Danmarks „brændende ønske“.

Stats- og udenrigsminister Krag anså det for en fælles nordisk interesse at medvirke til, at de europæiske markedsforhandlinger denne gang endte med et positivt resultat, „under forudsætning af, at Norden bevarer de frie samhandelsvilkår, som fire af de fem nordiske lande har opnået indbyrdes.“ Han anså det derfor for nyttigt, om man netop nu fik en indgående drøftelse på dansk plan af markedsproblemerne. Fra dansk side nærede man „et brændende ønske“ om,